

Handläggare
Fredrik Karlsson
08-508 208 88

Till
Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd
2020-08-27

Månadsrapport juli 2020

Förvaltningens förslag till beslut

Nämnden godkänner föreliggande rapport.

Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör

Sammanfattning

För hela nämndens verksamhetsområde prognostiseras en budget i balans efter resultatöverföringar. Före resultatöverföringar prognostiseras ett underskott om minus 2,2 mnkr.

Osäkerhetsfaktorn är stor utifrån rådande läge med pågående pandemi. Förvaltningen följer nogsamt den ekonomiska utvecklingen inom varje verksamhetsområde och redovisar följdverkningar på ekonomin.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av ekonomiavdelningen i samarbete med övriga avdelningar.

Ekonomisk uppföljning

Före resultatöverföringar prognostiseras ett underskott om 2,2 mnkr och efter resultatöverföringar en budget i balans.

För investeringar prognostiseras en budget i balans.

Verksamhet, netto mnkr	Budget*	Årets budgetjusteringar	Bokfört 31/7	%	Prognos årsutfall	Avvikelse före res.fond	Förändr res.fond**	Avvikelse efter res.fond	Avvikelse VB 2019
Nämnd och administration	73,6	0,4	35,4	48,1%	73,6	0,0	0,0	0,0	0,2
Individ- och familjeomsorg	274,7	0,0	168,5	61,3%	275,0	-0,3	1,8	1,5	6,0
<i>varav barn och unga</i>	<i>165,4</i>	<i>0,0</i>	<i>106,5</i>	<i>64,4%</i>	<i>166,9</i>	<i>-1,5</i>	<i>0,0</i>	<i>-1,5</i>	<i>0,0</i>
<i>varav vuxna</i>	<i>45,6</i>	<i>0,0</i>	<i>26,2</i>	<i>57,5%</i>	<i>44,6</i>	<i>1,0</i>	<i>0,0</i>	<i>1,0</i>	<i>3,0</i>
<i>varav socialpsykiatri</i>	<i>63,7</i>	<i>0,0</i>	<i>35,8</i>	<i>56,2%</i>	<i>63,5</i>	<i>0,2</i>	<i>1,8</i>	<i>2,0</i>	<i>3,0</i>
Stadsmiljö	38,4	2,7	22,3	58,2%	37,4	1,0	0,0	1,0	2,2
<i>varav räntor, avskrivningar</i>	<i>15,3</i>	<i>0,0</i>	<i>7,7</i>	<i>50,3%</i>	<i>15,3</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>1,7</i>
Förskola	578,3	2,9	325,7	56,3%	574,2	4,1	-1,0	3,1	9,2
Äldreomsorg	754,5	6,7	425,9	56,4%	748,6	5,9	2,0	7,9	0,0
Funktionsnedsättning	445,6	4,2	258,1	57,9%	457,0	-11,4	-0,6	-12,0	-16,1
Fritid och kultur	46,2	5,2	32,5	70,4%	46,2	0,0	0,0	0,0	0,7
Arbetsmarknadsåtgärder	23,2	0,0	9,3	40,2%	23,2	0,0	0,0	0,0	-2,2
Ekonomiskt bistånd	147,6	0,0	92,3	62,5%	149,1	-1,5	0,0	-1,5	0,0
<i>varav handläggning</i>	<i>37,3</i>	<i>0,0</i>	<i>21,4</i>	<i>57,5%</i>	<i>37,6</i>	<i>-0,3</i>	<i>0,0</i>	<i>-0,3</i>	<i>0,0</i>
Övrig verksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	2 382,1	22,1	1 370,1	57,5%	2 384,3	-2,2	2,2	0,0	0,0
Investeringar stadsmiljö	35,7	17,0	3,2	9,0%	35,7	0,0	0,0	0,0	4,8
Investeringar maskiner och inventarier	5,8	2,8	1,3	22,7%	5,8	0,0	0,0	0,0	6,3
Investeringar	41,5	19,8	4,5	10,9%	41,5	0,0	0,0	0,0	11,1

*Budget inkl. förväntade prestationsjusteringar och budgetjusteringar

**(+) enheterna har underskott och hämtar från fonden, nämndens resultat ökar.

(-) enheterna har överskott och lämnar till fonden, nämndens resultat minskar.

Pandemi - Kostnader/Statsbidrag mars-juli

För att ge en bättre överblick över reella och uppskattade kostnader av pågående pandemi redovisas nedan tabell. Även kända statsbidrag redovisas i samma tabell så nettokostnaden synliggörs, vilken belastar nämndens ekonomiska utfall för budgetåret.

Känt statsbidrag är för närvarande bidrag för sjuklönekostnader arbetsgivare har dag 2-14.

Pandemi Mars-Juli	Nämnd/ Admin	loF BoU	Fritid Kultur	loF Vux	Ek Bistånd Arbetsm	Social Psykiatri	Funktions nedsättning	Stadsmiljö	Fsk	ÄO	Totalsumma
Kostnader											
Försörjningsstöd				300	5 000 000						5 000 300
Lokalkostnader	93 143				7 668					8 260	109 071
Inhyrd personal		1 259 153			842 957		59 205	40 208	311 800	3 223 081	5 736 404
Kost		962	2 701				4 541		3 018	96 866	108 088
Köp av vård och tjänster		136 787		274 303	47 164			67 857	8 042	60 883	595 036
Löneskostnad Covid-19 personal inkl soc avg	8 491	88 271			289 031		1 267 157			15 647 565	17 300 515
Sjuklönekostnader dag 2-14 inkl soc avg	216 359	966 302	504 289	105 564	712 791	520 471	2 104 773		9 696 262	8 340 142	23 166 952
Övriga kostnader (Främst Utrustn, IT, Transporter)	88 711	4 629	68 325		17 323	5 142	94 249		48 850	703 825	1 031 054
Summa kostnader	406 704	2 456 105	575 315	380 167	6 916 934	525 613	3 529 925	108 065	10 067 972	28 080 622	53 047 421
Känt statsbidrag April-Juli	Ersättning kostnad sjukfrånv - Generellt statsbidrag										-20 546 171
Nettokostnader											32 501 250

Uppföljning av driftbudget

Administration

Verksamhetsområdet prognostiserar en budget i balans.

I nuläget ser förvaltningen inte att den ekonomiska prognosen påverkas i någon större utsträckning med anledning av pågående pandemi.

Individ- och familjeomsorg samt socialpsykiatri

Verksamhetsområdet prognostiserar ett överskott om 1,5 mnkr efter resultatöverföringar.

Barn och unga

Barn och unga prognostiserar ett underskott om 1,5 mnkr.

Prognosen förutsätter tillskott på intäktssidan i form av statsbidrag, främst generalschablon och Delmosmedel.

Verksamheten arbetar löpande med att hitta möjligheter som leder till minskade placeringskostnader, men inflödet av anmälningar som resulterar i utredningar är fortsatt högt och har ökat senaste åren.

Många utredningar leder även vidare till insatser i form av placeringar, vilket resulterar i höga placeringskostnader.

Kostnaderna för placeringar av äldre ungdomar på SIS-institution är fortsatt höga, liksom även kostnaderna för placeringar på HVB-hem, jourhem och stödboende. Även kostnader för familjehem är fortsatt höga, men har inte ökat i samma utsträckning. Det beror delvis på att det är fortsatt svårt att rekrytera familjehem som arvoderas via förvaltningen. Det medför dels att barn blir kvar i jourhem i fler månader än nödvändigt, dels att placeringar i externa familjehem ökar. En oro finns att denna situation skall fortsätta vilket då även är kostnadsdrivande. Det är betydligt färre ensamkommande flyktingbarn jämfört med förra året vilket innebär att verksamheten har lägre placeringskostnader avseende ensamkommande barn.

Med anledning av pågående pandemi är prognosen osäker och förvaltningen följer utvecklingen löpande. I nuläget är ökade kostnader främst relaterade till extra utgifter för inhyrd personal från bemanningsföretag för att täcka upp för sjukfrånvaro. Ett ökat inflöde av ärenden kan komma att uppstå på grund av ökat våld i nära relationer. Bedömningen är dock att en sådan ökning mest sannolikt kommer senare under året.

Vuxna

Vuxna prognostiserar ett överskott om 1,0 mnkr. Prognosen förutsätter att inga LVM-placeringar tillkommer, utöver aktuella placeringar.

Verksamheten arbetar kontinuerligt med att öka kostnadsmedvetenheten vid handläggning av ärenden, liksom med att minska kostsamma placeringar. Det hänger i sin tur ihop med en högre nyttjandegrad av mindre kostsamma försöks- och träningslägenheter i förvaltningens regi.

Med anledning av pågående pandemi är prognosen osäker och förvaltningen följer utvecklingen noga. I nuläget är bedömningen att eventuella kostnadsökningar relaterade till pandemin i första hand kommer att bero på ökat våld i nära relationer. En sådan ökning förväntas i så fall senare under året.

Socialpsykiatri

Socialpsykiatri prognostiserar ett överskott om 2,0 mnkr efter resultatöverföringar.

Beställarenheten

Beställarenheten prognostiserar ett överskott om 2,0 mnkr. Trenden för januari till juli är en kontinuerlig minskad kostnadsmassa. En viktig bakgrund till trenden är beställarenhetens arbete med att öka kostnadsmedvetenheten vid handläggning av ärenden.

Utförarenheten

Utförarenheten prognostiserar ett underskott om 1,8 mnkr före resultatöverföring och en budget i balans efter resultatöverföring. Prognostiserade underskottet beror främst på att tilldelad budgetram inte klarar att täcka en ökad löneutveckling. Enheten jobbar med kostnadsmedvetenhet och ser kontinuerligt över sina kostnader för att kunna sänka sitt underskott.

Stadsmiljö

Verksamhetsområdet prognostiserar ett överskott om 1,0 mnkr.

Överskottet motsvarar det belopp som avsattes i budgeten för att täcka andra verksamheters eventuella underskott. I övrigt är budgeten i balans.

Prognostiserat överskott innehåller osäkerhetsfaktorer. Under den pågående pandemin vistas fler personer ute i stadsmiljön och det påverkar verksamheten genom att det måste städas mer än normalt samt att det medför ett utökat slitage. Under vintern och tidig vår har det varit flera stormar än normalt vilket inneburit merkostnader för att ta hand om fler stormfällda träd.

Förskola

Verksamhetsområdet prognostiserar ett överskott om 3,1 mnkr efter resultatöverföringar. Överskottet består i huvudsak av beräknad tilldelning av platsgarantimedel. Överskottet är lägre än tidigare prognoser på grund av minskat barnantal som ger negativa prestationsjusteringar med cirka 10 mnkr för hela beställar- och utföraravdelningen. Övergripande på utförarsidan har färre barn motsvarats av lägre personalkostnader. Den negativa effekten som är bestående i prognosen är cirka minus 2,0 mnkr för beställaren samt minus 2,0 mnkr på enheten Stureby förskolor, vilken ej är en resultatenhet.

Prognosen för barnantalet är fortsatt osäker på grund av utvecklingen av pandemin med anledning av om familjer tackar nej till plats på grund av rådande läge.

Utförare - Resultatenheter

Resultatenheterna prognostiserar överskott om 1,0 mnkr. Effekterna av den pågående pandemin genererar lägre behov och kostnader för extrapersonal när sjukfrånvaro korrelerar mellan antal barn i verksamheten och personalbehovet. Trots ökade kostnader för sjuklöner kan man se en minskning av lönekostnader totalt.

Prognosen för barnantalet i augusti minskade med 113 barn jämfört med prognosen som enheterna gjorde i maj. Minskning beror på att många enheter saknar barn i kö och därför inte har möjlighet att ersätta barn som börjar i skolan. Orsaken kan vara effekten av pågående pandemi. Men resultatenheter prognostiserar överskott tack vare ett kontinuerligt arbete för att resultatenheternas barn- och personalprognoser ska matcha varandra.

Förvaltningen bedömer att platsgarantin kommer att uppfyllas under året. Behovet av platser inom förskolan ses kontinuerligt över och bedöms kunna tillgodoses inom stadsdelsområdet. Ersättning för platsgarantin förväntas bli 3,7 mnkr.

Tabell med statistik över helår samt innevarande månad

Nyckeltal	Snitt 2019	Juni 2019	Juni 2020
Antal barn	3 680	3 792	3 730
Antal avdelningar	231	231	237
Snitt barngrupp	15,9	16,4	15,7
Antal barn/anställd	5,0	5,0	4,9
Andel förskollärare % (exkl obehöriga)	34,80%	35,2%	32,7%

Äldreomsorg

Verksamhetsrådet prognostiserar ett överskott om 7,9 mnkr efter resultatöverföring.

Före resultatöverföring är överskottet 5,9 mnkr. Resultatenheterna prognostiserar underskott och beräknar att minska sina fonder med cirka 2,0 mnkr. Äldreomsorgen räknar i prognosen med en medelsreserv på avdelningen övergripande om 8,0 mnkr för att täcka eventuella underskott.

Flera pågående verksamhetsomstruktureringar kommer att kräva stora anpassningar för att hålla äldreomsorgens budget. Kostnader för tomgångshyror och övertalig personal kommer att öka jämfört med förra året.

Äldreomsorgens ekonomi påverkas kraftigt av pågående pandemi och den negativa ekonomiska effekten gäller främst personalkostnader. Övertalig personal, i verksamheter som har minskat i omfattning eller upphört, har inte trappats ner successivt under året som tänkt. Lönekostnaderna har inte minskat som räknats i prognos före pandemin. Kompensation i form av statsbidrag kommer dock att ha en dämpande effekt på kostnaderna.

Beställarenheten

Beställarenheten visar ett överskott vilket beror främst på att omsorgsbehovet minskat avsevärt sedan april. Trenden med ökade kostnader för tomgångshyror har inte upphört dock.

Insatserna på särskilda boende har fortsatt att minska under hela andra kvartalet. Utfallet understiger budgeten med undantag av hemtjänsttimmar. Se tabell nedan. I beställarenhetens prognos antas att insatserna kommer att öka något efter sommaren.

Tabell över beställarenhetens budget och utfall av insatser

Nyckeltal	Snitt 2019	Budget 2020	Snitt jan t.o.m. juni
Vård- och omsorgsboende, antal månadspersoner	520	486	483
Servicehus, antal månadspersoner	213	195	189
Hemtjänst, utförda dagtimmar	42 122	39 108	39 855

*Uppgifter för juli var inte tillgängliga vid rapporttillfället

I beställarens budget ingår särskilda boendes hyror och avgifter. Kostnaderna för tomgångshyror beräknas uppgå till ca 13,5 mnkr i år. Samtidigt avtar hyresintäkterna och omsorgsavgifter på grund av låg beläggning på våra boende och mindre utförda insatser. Uppskattningsvis är intäktsbortfallet för bostadshyror och omsorgsavgifter ca 0,9 mnkr fram till juni.

Utförarenheterna

Resultatenheter prognostiserar att använda 2,0 mnkr ur resultatfonderna.

Utförarenheternas underskott återfinns i huvudsak vård- och omsorgsboende.

I början av året hade vård- och omsorgsboenden i förvaltningens egen regi 430 disponibla lägenheter varav 79 i snitt per månad har stått tomma vårterminen. Totalt 16 demens platser har stängts och 30 somatiska platser har lagts i malpåse på vård- och omsorgsboende i förvaltningens regi i år. Beläggingsgraden för servicehus var under första halvåret i snitt ca 74,5% motsvarande 77 icke belagda platser per månad av 302 platser.

Nedtrappningen av verksamheten på Årsta vård- och omsorgsboende och Enskededalens servicehus fortsätter vilket kommer minska beläggningen än mer och därmed utförarnas intäkter.

Antalet utförda hemtjänststimmar visar en nedgående trend, vilket har resulterat i lägre intäkter. En viktig förklaring är önskemål från vårdtagarna att låta insatser vara vilande eller ha färre schemalagda insatser under pågående pandemi.

Samordningen av åtgärder för personal från de avvecklade verksamheterna är en stor utmaning, både ekonomiskt och organisatoriskt, för äldreomsorgens utförare. Dessutom innebär pågående pandemin ökade kostnader för extra personal, sjuklöner, transporter, skyddsmaterial och annat förbrukningsmaterial.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Verksamhetsområdet prognostiserar ett underskott om 12,0 mnkr efter resultatöverföring.

Beställare

Beställarenheten prognostiserar ett underskott om 12,7 mnkr. Underskottet beror främst på det tilldelade fasta anslaget som ska täcka kostnader för insatser enligt socialtjänstlagen och vissa kostnader enligt LSS samt resor och turbundna resor. Det finns ett större behov av insatser än vad anslaget medger. Verksamheten följer löpande upp underskotten för att identifiera åtgärder och en handlingsplan finns med utgångspunkt rättssäkerhet och ekonomi. Verksamheten arbetar kontinuerligt med att öka kostnadsmedvetenheten vid handläggning av ärenden, liksom med att minska kostsamma placeringar. Trots det löpande arbetet med en förbättrad budgethållning syns ej olika åtgärder fullt ut i den ekonomiska prognosen och boksluten mellan åren. Komplexiteten i verksamheten med beroenden av behov på individnivå gör att även en stor besparing kan neutraliseras främst av nya kostsamma individärenden.

Vidtagna åtgärder i år ger en viss effekt. Prognosen har förbättrats med 3,0 mnkr jämfört med föregående månad. I bakgrunden ligger stängningen av dagliga verksamheter som en åtgärd av pågående pandemi. Detta har inneburit att turbundna resor minskat kraftigt men att andra stödinsatser har ökat under samma period. Från och med juni har daglig verksamhet påbörjat en successiv öppning och prognosen är utifrån detta ännu osäker.

Det finns ett flertal individer som har omfattande behov av boendeinsatser som inte kan erbjudas i egen regi eller i verksamheter där nivåersättningen från staden täcker dygnskostnaden, en stor del av underskottet beror på att nivåersättningen i olika boendeformer inte täcker dygnskostnaden.

Prognos på prestationsförändringar och särskild redovisning har beaktats i månadsprognosen. Inför augustiavläsningen är prognosen fortfarande osäker.

Utförare

Resultatenheterna prognostiserar ett överskott om 1,3 mnkr före resultatöverföring och ett överskott om 0,7 mnkr efter resultatöverföring på grund av att en resultatenhet har uppnått tak om 10 procent.

Fritid och kultur

Verksamhetsområdet prognostiserar en budget i balans.

Med anledning av pågående pandemi är prognosen osäker och förvaltningen följer utvecklingen noga och dess påverkan på verksamheterna. En omfördelning kan behöva göras mellan verksamheter eller områden, såsom exempelvis öppettider inom olika verksamheter.

Arbetsmarknadsåtgärder

Verksamhetsområdet prognostiserar en budget i balans. Prognosen kan påverkas beroende på hur den pågående pandemin utvecklas och påverkar verksamheterna.

Förvaltningen arbetar för att kunna erbjuda alternativa feriejobb för att kunna nå årsmålet 800 platser. Alternativa platser har framförallt tagits fram inom parkskötsel och fritid, då äldreomsorg och förskola inte kommer att kunna erbjuda platser på grund av pågående pandemi.

Utöver feriearbeten är det på grund av pågående pandemi svårare än normalt att hitta arbetsmarknadsinsatser för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden, såsom visstidsanställningar, arbetsträning och OSA-platser. Förvaltningen arbetar för att även sådana platser ska kunna erbjudas i så hög utsträckning som möjligt. Syftet är att använda tilldelade budgetmedel för insatser som motverkar en samhällsutveckling mot att fler personer riskerar att fastna i långvarig arbetslöshet och i förlängningen även riskera ett långvarigt bidragsberoende.

Ekonomiskt bistånd

Verksamhetsområdet prognostiserar ett underskott om 1,5 mnkr. Prognosen förutsätter användning av generalschablon utöver tilldelad budget.

Prognosen för ekonomiskt bistånd är mycket svårbedömd beroende på den osäkra utvecklingen av de samhälleliga konsekvenserna av pågående pandemi. I juli-prognosen läggs samma prognos som i maj, vilket innebär en bedömning att underskottet för 2020 kan uppgå till 15,0 mnkr. Bedömningen bygger på bokförda värden januari till juli samt att det utbetalda biståndet kommer att öka månad för månad med ökad arbetslöshet. Osäkerhetsfaktorn är dock mycket stor och förvaltningen följer utvecklingen noggrant.

Minskningen av bidragshushåll som kunde skönjas under hösten 2019 och som såg ut att hålla i sig under årets två första månader förändrades i mars. Minskningen som sågs i början av året berodde på att fler ärenden avslutades jämfört med samma period föregående år. En stor del av den minskningen stod nyanlända för, där övergång till studier med studiemedel är den vanligaste orsaken. Den minskningen beräknas fortsätta under året. Trots det syns inte någon minskning av det utbetalda biståndet och bedömningen är att det är en konsekvens av den pågående pandemin.

I mars kom förändrade direktiv från socialförvaltningen med anledning av pandemin, vilket har medfört fler bifall än normalt. Från mitten av april syns även ett visst ökat inflöde till mottagningen på grund av arbetslöshet. De ökade kostnader som dessa delar har medfört har dock inte syns tydligt i bokföringen, vilket beror på att det, som beskrivits ovan, samtidigt har skett en minskning av andra ärenden (exempelvis avslut på grund av övergång till studier).

Framöver är bedömningen att antal bidragshushåll kommer att fortsätta öka, då arbetslösheten förväntas öka i samhället. Utöver fler bidragshushåll är bedömningen att situationen på arbetsmarknaden också kommer att försvåra möjligheterna att hitta vägar till arbete eller arbetsträning för de personer som står längst ifrån arbetsmarknaden.

Statistiken nedan visar utvecklingen hittills under året, jämfört med tidigare år. Den senaste statistiken visar på en viss ökning av både antal bidragshushåll och utbetalt bistånd.

Ekonomiskt bistånd	Snitt 2018	Snitt 2019	Jan-mars (snitt)	Apr	Maj	Juni	Juli prel
Antal bidragshushåll	1 078	1 102	1 110	1 107	1 109	1 139	1 151
Antal ungdomar <25 år	116	136	114	107	103	112	113
Utbetalt bidrag, mnkr	10,68	10,86	11,16	11,25	10,69	11,36	11,54
Utbetalt bidrag för boende, mnkr	0,60	0,49	0,58	0,50	0,32	0,49	0,67
Medelbidrag, kronor	9 907	9 850	10 055	10 163	9 641	9 977	10 022

Statistik från Sweco (paraplyet)